

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 12 listopada 2013 r.

Nr posiedzenia: 81

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji Jerzy Chróścikowski.

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat potencjalnych kierunków rozwoju gospodarstw ekologicznych w nowej perspektywie finansowej w latach 2014–2020.
 2. Informacja prof. Jerzego Szymony na temat szans i zagrożeń polskiego rolnictwa ekologicznego w perspektywie lat 2014–2020.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Przemysław Błaszczyk, Jerzy Chróścikowski, Henryk Górski, Andrzej Grzyb, Piotr Gruszczyński, Jan Maria Jackowski, Ireneusz Niewiarowski, Wiesław Kilian, Andrzej Kobiak, Marek Konopka, Marian Poślednik, Grzegorz Wojciechowski, Roman Zaborowski,
 - goście:
 - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
 - podsekretarz stanu Zofia Szalczyk,
 - dyrektor Departamentu Promocji i Komunikacji Anita Szczykutowicz,
 - dyrektor Departamentu Płatności Bezpośrednich Joanna Czapla,
 - naczelnik Wydziału Rolnictwa Ekologicznego w Departamencie Promocji i Komunikacji Michał Rzytki,
 - główny specjalista w Departamencie Płatności Bezpośrednich Ewa Szymborska,
 - Ministerstwo Finansów:
 - naczelnik Wydziału Akredytacji i Finansowania Agencji Płatniczych w Departamencie Polityki Regionalnej i Rolnictwa Piotr Biały,
 - Kancelaria Prezydenta RP:
 - dyrektor Biura Projektów Programowych Jakub Jasiński,
 - Polskie Centrum Badań i Certyfikacji:
 - pełnomocnik dyrektora ds. znaków oceny zgodności Andrzej Suliński,
 - Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie:
 - profesor nadzwyczajny w Katedrze Ekologii Rolniczej Jerzy Szymona,
 - Najwyższa Izba Kontroli:
 - doradca prawny w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marzanna Lipińska,

- Agencja Rynku Rolnego:
 - prezes Radosław Szatkowski,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa:
 - zastępca dyrektora Departamentu Płatności Bezpośrednich Michał Rybarczyk,
 - kierownik Biura Działań Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich w Łódzkim Oddziale Regionalnym Wioletta Dudek-Mozga,
 - zastępca kierownika Biura Działań Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich w Łódzkim Oddziale Regionalnym Dorota Lefik,
 - naczelnik Wydziału Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Płatności Bezpośrednich w Łódzkim Oddziale Regionalnym Ewelina Piechota-Gawin,
- Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa:
 - dyrektor generalny Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa Jerzy Woźniak,
 - specjalista w Wydziale Nasiennictwa w Głównym Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa Dorota Rusinowska,
 - wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa w Warszawie Teresa Alicja Nowakowska,
- Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych:
 - dyrektor Biura Rolnictwa Ekologicznego i Produktów Regionalnych w Głównym Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych Artur Siedlarek,
 - warmińsko-mazurski wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych Ryszard Piórkowski,
 - zastępca świętokrzyskiego wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych Dagmara Szrajer,
 - zachodniopomorski wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych Andrzej Romaniuk,
- ośrodki doradztwa rolniczego:
 - główny specjalista ds. ekologii i ochrony środowiska w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Poznaniu Elżbieta Dryjańska,
 - główny specjalista w Dziale Systemów Produkcji, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Olsztynie Maria Jankowska,
 - kierownik Działu Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Warszawie Małgorzata Podloch-Radzymińska,
- związki rolnicze i branżowe oraz inne instytucje:
 - Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu:
 - wiceprezes zarządu Maria Kobylarz,
 - członek zarządu Elżbieta Janicka,
 - członek związku Paweł Prus,
 - członek związku Kazimierz Tur,
 - zastępca przewodniczącego NSZZ RI „Solidarność” Zbigniew Obrocki,

- członek NSZZ RI „Solidarność” Grzegorz Cymiński,
- członek Izby Rolniczej w Olsztynie Mateusz Dudziak,
- właściciel Ekologicznej Szkołki Specjalistycznej Aronii Czarnoowocowej Piotr Eggert,
- kierownik ds. kluczowych klientów w TUV Rheinland Polska sp. z o.o. Michał Kowański,
- prezes zarządu Bioekspert sp. z o.o. Dorota Metera,
- prezes zarządu Związku Stowarzyszeń „Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego” Robert Machowski,
- przewodnicząca Zarządu Głównego Stowarzyszenia producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „Ekoland” Danuta Pilarska,
- prezes Grupy Producentów „Bio-Food Roztocze” Piotr Puchalski,
- starszy specjalista w Biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych Małgorzata Romatowska,
- właściciel Agro Bio Ekspert Jolanta Więsyk,
- Parlament Europejski:
 - poseł Janusz Wojciechowski.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1 i 2. Informację na temat potencjalnych kierunków rozwoju gospodarstw ekologicznych w nowej perspektywie finansowej na lata 2014–2020 przedstawiła podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Zofia Szalczyk. Rozwój gospodarstw ekologicznych w latach 2014–2020 uzależniony będzie od wsparcia strony podażowej i zmian w popycie i strukturze popytu na produkty ekologiczne w tym okresie oraz od działań w ramach wspólnej polityki rolnej, których realizacja planowana jest po 2013 r. Najważniejszym działaniem w ramach PROW 2014–2020 jest działanie „Rolnictwo ekologiczne”, które było szeroko konsultowane z różnymi środowiskami i organizacjami społecznymi. Zakres tego działania będzie obejmował wspieranie dobrowolnych zobowiązań rolników, którzy podejmują się utrzymać lub przejść na praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007. Zgodnie z tym działaniem beneficjent będzie mógł ubiegać się o płatność ekologiczną, jeżeli jest rolnikiem (grupą rolników) posiadającym gospodarstwo rolne położone na terenie Polski, o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha, jeżeli zobowiąże się do prowadzenia rolnictwa ekologicznego przez pięć lat, jeżeli zobowiąże się do przestrzegania podstawowych wymagań na obszarze całego gospodarstwa rolnego, jeżeli będzie przestrzegał wymagań wynikających z poszczególnych pakietów ekologicznych. Ponadto podsekretarz stanu poinformowała, że wspierane są badania w zakresie gospodarstw ekologicznych. Bariery, jakie napotykają producenci ekologiczni, tj. m.in. większa czasochłonność, mniejsza wydajność, ograniczona możliwość stosowania środków do produkcji, powodują, że w celu podniesienia konkurencyjności i opłacalności produkcji niezbędne jest prowadzenie badań w tej dziedzinie oraz wprowadzanie i rozwijanie nowych technologii. Informację na temat szans i zagrożeń polskiego rolnictwa ekologicznego w perspektywie lat 2014–2020 przedstawił prof. Jerzy Szymona z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Zdaniem eksperta mniejsze dopłaty przewidziane w ramach PROW 2014–2020 spowodują, że liczba gospodarstw ekologicznych w Polsce, wbrew tendencjom światowym i europejskim, będzie malała. W międzynarodowym handlu żywnością zwraca się coraz większą uwagę na jakość, kojarzoną z brakiem pozostałości chemikaliów używanych w produkcji konwencjonalnej, dlatego też wrasta zainteresowanie żywnością ekologiczną jako a priori pozbawioną tychże substancji. Brak promocji żywności ekologicznej w Polsce powoduje, że wewnętrzny rynek produktów ekologicznych

w naszym kraju w zasadzie nie istnieje. Polskie rolnictwo posiada wszelkie warunki, by stać się znaczącym producentem i eksporterem żywności ekologicznej, jednak polityka rolna nie sprzyja rozwojowi tego sektora produkcji rolnej w naszym kraju.

W trakcie dyskusji przedstawiciele związków rolnictwa ekologicznego wskazywali, że od 2003 r. tolerowane jest stosowanie nawozów i środków ochrony roślin ze znakiem EKO, których stosowanie w rolnictwie ekologicznym jest niedopuszczalne, np. rozprowadzany jest tzw. nawóz ekologiczny „Magnowap”, którego skład nie jest znany. Środki obecnie certyfikowane przez PCBC, np. „Zicara”, zawierające m.in. mydło potasowe lub miedź, oferowane są rolnikom ekologicznym jako certyfikowane nawozy organiczne. Łatwo sobie wyobrazić, jakie mogą być praktyczne skutki „nawożenia” roślin mydłem lub środkiem zawierającym 20% miedzi. Ponadto podczas dyskusji podnoszono, że obecnie 10–15% gospodarstw ekologicznych to gospodarstwa towarowe. Apelowano do rządu o stworzenie polityki rolnej na wiele lat. Wskazywano, że 80% polskiej produkcji ekologicznej jest eksportowane, a popyt na żywność ekologiczną w Polsce jest znikomy, wzrasta natomiast popyt na nią w UE i USA.

Odpowiadając na pytania, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Zofia Szalczyk wskazywała, że rząd popiera rozwój rodzinnych gospodarstw ekologicznych, gospodarstwom tym nie grozi zmniejszenie wsparcia. Ponadto podnosiła, że część gospodarstw ekologicznych otrzymują bardzo duże wsparcie. Poinformowała, że PROW będzie zatwierdzany przez Komisję Europejską i musi zawierać programy prośrodowiskowe klimatyczne. Jej zdaniem pomoc należy kierować do gospodarstw, w których produkcja nie może się rozwijać.